

DÖNEM SONU İSLEMLERİ

Pareto YMM Bağımsız
Denetim Ltd. Şti.

ENVANTER ÇALIŞMALARI

Envanter çıkarmak, bilânço günündeki **mevcutları**, **alacakları** ve **borçları** saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etmektir. Envanteri çıkarılan kalemlerin tutanak ve harici bir belge ile teyidini sağlamak.

Envanteri çıkarılacak kalemler

- * KASA
- * BANKA MEVCUTLARI
- * ALACAKLAR
- * SABİT KIYMETLER
- * ÇEK ve SENETLER
- * MENKUL KIYMETLER
- * STOKLAR
- * BORÇLAR

KASA

- Kasa sayım tutanağı yapıldı mı?** Fiili ve kaydi kasa mevcudu eşit mi?
- Kasa sayım fazlası veya noksanı var mı? ***(Fazla ise gelir, noksan ise KKEG)***
- Kasada büyük miktarda hareket var mı? ***(7.000 liralık tevsik sınırı)***
- Kasa mevcudu yüksek mi?
- Adat hesaplanması gereken bir durum var mı?
(21.12.2019 -13.06.2020 için % 13,75 / 13.06.2020-19.12.2002 için % 10 /19.12.2020 den sonra %16,75)
- Dövizli kasa bakiyelerine değerlendirme yapıldı mı?
(TCMB efektif alış kuru)

ÇEK ve SENETLER

- Sayım ve listeleme yapıldı mı?
- Sınıflandırma yapıldı mı? (*Portföyde, tahsilde, takipte, vadesi geçmiş, teminata verilmiş, ciro edilmiş gibi*)
- Sınıflandırmaya göre muhasebeleşti mi?
- Vadeli çekler dönem sonunda Alacak/Borç Senetlerine aktarıldı mı?
- Vade/kur farkı faturası düzenlendi mi?
- Dövizli çek ve senetlere değerlendirme yapıldı mı?
(TCMB **döviz alış** kuru)
- Karşılıksız çekler için ibraz süresinde işlem yaptırıldı mı?

BANKA MEVCUTLARI

- Banka ekstresi veya hesap cüzdanları alındı mı, doğrulandı mı?
- Vadeli mevduatlar için kıst faiz getirisi ve buna isabet eden stopaj hesaplandı mı, yazı alındı mı?
- Dövizli banka mevcutlarına değerlendirme yapıldı mı? (TCMB **döviz alış** kuru)

VADELİ MEVDUAT KIST FAİZ GELİRİ UYGULAMASI

- Pareto YMM Limited Şirketi'nin, 01.08.2020 Tarihinde Açtırmış Olduğu 1 Yıl Vadeli Mevduat Hesabı Dolayısıyla Vade Tarihi Olan 01.08.2021 Tarihinde 60.000 TL Faiz Geliri Elde Ettiği Bir Durumda Söz Konusu Kazancın Tamamı 2021 Yılı Kurum Kazancının Tespitinde Değil,
- Toplam Faiz Gelirinin 01.08.2020 – 31.12.2020 Tarihleri Arasında Kalan 5 Aylık KIST Döneme İsabet Eden Kısmı Olan 25.000 TL 2020 Yılı Kurum Kazancının Hesabında,
- 01.01.2021 – 31.07.2021 Tarihleri Arasında Kalan 7 Aylık KIST Döneme İsabet Eden Kısmı Olan 35.000 TL İse 2021 Yılı Kurum Kazancının Hesabında Gelir Olarak Dikkate Alınacaktır.
- Stopajlarında indirim konusu yapılması sağlanmalıdır.

MENKUL KIYMETLER

□ Alış Bedeli ile Değerlenen Menkul Kıymetler

❖ Hisse Senetleri

❖ Yatırım Fonu Katılma Belgeleri

(Fon portföyünün %51'i Türkiye'de kurulmuş olan şirketlerin hisse senetlerinden oluşanlar.)

❖ Kâr - Zarar Ortaklığı Belgeleri

MENKUL KIYMETLER

□ Borsa Rayici ile Değerlenen Menkul Kıymetler

- ❖ Hazine Bonoları
- ❖ Devlet Tahvili
- ❖ Özel Sektör Tahvilleri
- ❖ Yatırım Fonu Katılma Belgeleri
(Fon portföyünün %51'i Türkiye'de kurulmuş olan şirketlerin hisse senetlerinden oluşanlar dışındakiler.)
- ❖ Eurobondlar

MENKUL KIYMETLER

□ Kıst Getiri Hesaplanacak Menkul Kıymetler (iç yüzde yöntemiyle)

- ❖ Finansman Bonoları
- ❖ Banka Bonoları ve Banka Garantili Bonolar
- ❖ Repo ve Ters Repo İşlemleri
- ❖ Borsa rayici ile değeri belirlenmiş olmasına rağmen borsada işlem görmeyenler;
 - Gelir Ortaklığı Senetleri
 - Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
- ❖ Borsaya kote olmayan veya borsa rayici tespit edilemeyenler;
 - Özel Sektör Tahvilleri
 - Gelir Ortaklığı Senetleri
 - Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
 - Eurobondlar
- ❖ Menkul kıymetler için değer düşüklüğü karşılığı ayrılmış ise KKEG'dir.

ALACAKLAR

- Carī hesap mutabakatları yapıldı mı?**
- Döviz cinsinden alacaklara değerleme yapıldı mı? (TCMB *döviz alış* kuru)**
- Alacak senetleri için reeskont hesaplandı mı?**
 - ❖ Alacak senetlerinde reeskont ihtiyaridir.
 - ❖ Alacaklara yapılması durumunda borç senetlerine de yapılması zorunludur.
 - ❖ Vadeli çekler için de reeskont hesaplanabilir.

ALACAKLAR

Şüpheli alacak var mı?

- ❖ Dava ve icra aşamasına gelen ve teminatı bulunmayan alacaklar için karşılık ayrıldı mı?
- ❖ Devam eden şüpheli alacaklar için yıl sonunda UYAP'tan yazı alındı mı?
- ❖ Karşılık ayrılan şüpheli alacaklardan tahsilat yapıldı ise gelir kaydedildi mi?
- ❖ Tasfiye ye girmiş firmalardan alacaklar için Ticaret sicilinden takip edilerek tasfiye sonuçlanmışsa değersiz alacak olarak kayıt yapılması

Değersiz alacak var mı, gider kaydedildi mi?

- ❖ Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz alacaktır.
- ❖ KDV Si indirim konusu yapıldımı?
- ❖ Daha önce karşılık ayrıldı ise KDV kadar gelir kaydı yapıldımı?

ALACAKLAR

Vazgeçilen alacak var mı?

- ❖ Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar;
- ❖ Alacaklı açısından değersiz alacak olarak gider yazılır.
- ❖ Borçlu açısından 3 yıl içinde zararla itfa edilerek kapatılamayan tutar, gelir kaydedilir.

Ortaklardan ve grup şirketlerinden alacak var mı?

ALACAKLAR

- ❑ **Şirket Ortaklarının borçlanması Ticaret Kanununa uygun mu?**
- ❖ **Ortakların borçlanabilme şartları;**
 - Vadesi geçmiş sermaye taahhüt borcu bulunmaması,
 - Şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı, geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olması.

ALACAKLAR

- Şirkete borçlanamayacak kişiler;**
 - ❖ Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri,
 - ❖ Yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan üçüncü dereceye kadar hısımları.
- Borçlanma yasağına uyulmaması adli para cezasını gerektirir.**
- Aykırı şekilde borçlananlar hakkında alacaklıların takip hakları vardır.**

ALACAKLAR

- Ortaklar ve grup şirketlerinden olan finansal nitelikteki alacaklar için piyasada geçerli olan emsal faiz oranları esas alınarak vade farkı/faiz hesaplanarak fatura düzenlendi mi? **(KDV'li)**
- İlişkili kişilerden alınan borçlar, borç alan şirketin **dönem başı öz sermayenin 3 katını geçiyorsa** aşan kısım örtülü sermaye sayılır.
- Örtülü sermayeye isabet eden faiz ve KDV KKEG sayılır.
- Ortaklar ve grup şirketlerinden olan döviz cinsinden ve dövize endeksli finansal nitelikteki alacaklar değerlendirme işlemine tabi tutuldu mu?
- Transfer fiyatlaması kapsamına girebilecek işlem var mı? (İlişkili kişilerle yapılan mal satışı, hizmet, kiralama**

STOKLAR

- İşletmenin stoklarında kalan mallar;
 - ❖ Fiili maliyet
 - ❖ Ortalama maliyet
 - ❖ FIFO yöntemlerinden biri ile değerlendirilmelidir.
- Geçici vergi dönemlerinde ve hesap dönemi sonunda kullanılan stok değerlendirme yöntemi **aynı** olmalıdır.

STOKLAR

Stok sayımı yapıldı mı? Stok fazla veya noksanı var mı?

- ❖ Nedeni tespit edilemeyen fazlalıklar gelir,
- ❖ Noksanlıklar KKEG kaydedilmelidir.
- ❖ Farklı stok kalemleri arasında netleştirme yapılmaması gerekir.
- ❖ Sayım noksanları için KDV hesaplanmalıdır.

STOKLAR

- ❑ **Stok deęer dūřüklüęü ve karřılıęı var mı?**
 - ❖ Stok değer dūřüklüęü karşılığı ayrılmış ise dayanağı kontrol edildi mi?
 - ❖ Deęeri dūřen mallar için karşılık ayrılabilir, ancak bunun takdir komisyonu kararına dayanması gerekir.
 - ❖ Aksi halde ayrılan karşılık KKEG olarak dikkate alınması gerekir.

STOKLAR

❑ Fire oranları ve standartlara uygunluğu kontrol edildi mi?

- ❖ Üretim ve satış esnasında oluşan firelere ilişkin çalışma yapıldı mı?
- ❖ Fireler; kapasite raporu, sektör ortalamaları ve Sanayi ve Ticaret Odalarınınca belirlenen oranlara uygun mu?
- ❖ Aksi halde oluşan fazla fireler açıktan satış olarak değerlendirilebilecek ve KKEG olarak dikkate alınacaktır.

STOKLAR

- ❑ **Stokların maliyetine eklenmesi zorunlu harcamalar eklendi mi?**
- ❖ İthal edilen mallarda, ithalat giderleri (sigorta, navlun vs.) maliyete eklendi mi?
- ❖ Malın maliyetine girmesi gerekirken doğrudan gider yazılan harcama var mı?
- ❖ Mal alımı ile ilgili **ciro primi** niteliğindeki primler stok maliyeti ile ilişkilendirilmeksizin gelir kaydedildi mi?
- ❖ **Kaydi envanter tabloları düzenlendi mi?**

YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

- ❑ Yıllara yaygın inşaat ve onarma işinde avans veya istihkak bedeli ödeyenler tarafından **%3** stopaj kesintisi yapılır.
- ❑ Geçici kabule bağlı işlerde tutanak düzenlenmeden, diğer işlerde iş bitiminden önce kesilen stopajın mahsup veya iadesi mümkün değildir.
- ❑ Geçici kabul tutanağı düzenlendikten sonra ödemelerde stopaj yoktur.
- ❑ Devam eden işlerin maliyetleri proje bazında 177-Yıllara Yaygın İnşaat Ve Onarım Maliyetleri hesabında takip edilir.
- ❑ Devam eden işlerle ilgili olarak alınan avanslar ve hakedişler 340 veya 350 kodlu hesaplarda takip edilir.

DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

- ❑ **GELİR TAHAKKUKLARI** hesabında yer alan ve cari yıla ilişkin olan tutarlar dönemsellik ilkesine uygun olarak gelir hesaplarına intikal ettirildi mi?
- ❑ **PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR** hesabına kaydedilen tutarların hesaplanan vergi kadarlık kısmı (370 hs.) «371-Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi Ve Diğer Yükümlülükler» hesabına aktarıldı mı?
- ❑ **DEVREDEN KDV : Yüksek devir KDV var mı, azaltılması ile ilgili planlama yapıldı mı?**

DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

❑ PERSONEL AVANSLARI :

- ❑ Personel üzerinde kalan uzun süreli iş avanslarının yasal belgelerle kapatılması,
- ❑ Ücret avansına dönüşmüş ise maaş avansları hesabına aktarılarak maaş tutarından mahsup edilmesi,
- ❑ Ya da avans tutarı üzerinden faiz ve damga vergisi hesaplanması gerekir.

SABİT KIYMETLER

- Sabit kıymetlerin MALİYET BEDELLERİ doğru tespit ediliyor mu?
- Dönem içinde alınan sabit kıymetlere ait kredi faizleri, kur farkları maliyete eklendi mi?
- Sabit kıymetin (Leasing ile alınanlar dahil) aktifleştiği yılın sonuna kadar oluşan **kredi faizleri ve kur farkları sabit kıymetin maliyetine** dahil edildi mi?
- Aktifleştirme döneminden sonra İhtiyari olarak sabit kıymetin maliyetine eklenen faiz ve kur farkları, sabit kıymetin **kalan amortisman süresi içinde** amortismanına tabi tutuluyor mu?
- (Yöntem değişikliği yapılamaz)

SABİT KIYMETLER

- ❑ Küçük demirbaş alımlarında sınırı geçenler amortisman listesine alındı mı?

(Sınır: **2021 için 1.500 TL**, **2020 için 1.400 TL**)

- ❑ **ÖZEL MALİYET BEDELLERİ** kira süresi dikkate alınarak amortismanına tabi tutuluyor mu?

- ❖ Kira süresi belirsiz ise en az 5 yılda eşit taksitte itfa edilir.
- ❖ Özel maliyet bedellerinde hızlandırılmış amortisman uygulanmaz.

- ❑ **AKTİFLEŞTİRİLEN ARGE HARCAMALARI** 5 yılda eşit taksitlerle amortismanına tabi tutuluyor mu?

SABİT KIYMETLER

□ SABİT KIYMETLER YENİLEME FONU

- ❖ Yenileme fonuna aktarılan satış kazancı var mı?
- ❖ Yönetim kurulu kararı alındı mı?
- ❖ Önceki yıllarda fon ayrılan kıymetler yenilendi mi?
- ❖ Yenilendi ise, alınan sabit kıymetin amortismanı fondan mahsup edildi mi?
- ❖ S. kıymet alınmadı ve 3 yıllık süre bu dönemde doluyorsa, fon bakiyesi gelir olarak kaydedildi mi?

(Örneğin; 2018'de ayrılmış ve henüz itfa edilememiş fon 2020 sonunda gelir tablosuna aktarılmalıdır.)

SABİT KIYMETLER

Binek oto amortismanları

- ❑ Binek otomobilleri kiralama veya benzer şekilde işleten firmaların;
 - ❖ Bu amaçla kullandıkları binek otolar için tam (yıllık) amortisman,
 - ❖ Binek olarak kullandıkları otomobiller için **kıst** amortisman,
- ❑ Diğer firmaların kullandıkları tüm binek otomobiller için **kıst** amortisman ayrılması gerekiyor.

SABİT KIYMETLER

Binek oto amortismanında kısıtlama;

Binek otomobilleri kiralama veya benzer şekilde işleten firmaların bu amaçla kullandıkları hariç, ticari kazanç sahipleri ve serbest meslek erbabı için 2020 yılında;

- ❖ ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedelinin en fazla 160.000 lirası için amortisman hesaplanabilir.
(2021 yılında 170.000 TL)
- ❖ ÖTV ve KDV maliyete eklenmiş veya 2. el araç söz konusu ise amortisman hesaplanacak toplam bedel en fazla 300.000 TL olabilecektir.
(2021 yılında 320.000 TL)
- ❖ 7.12.2019 tarihinden önce alınanlarda bu kısıtlama yoktur.

SABİT KIYMETLER

Binek oto giderlerinde kısıtlama;

Binek otomobilleri kiralama veya benzer şekilde işleten firmaların bu amaçla kullandıkları hariç, ticari kazanç sahipleri ve serbest meslek erbabı için **2020 yılında;**

- ❖ Kiralanan binek otomobilin aylık kira bedelinin (KDV hariç) 5.500 TL'yi aşan kısmı gider kabul edilmeyecektir. (2021 yılında 6.000 TL)
- ❖ Şahıstan kiralananlarda şahıslar yıllık brüt 49.000 TL'den fazla kira geliri elde ederse GMSİ'nden dolayı gelir vergisi beyanı vermelidir. (2021 yılı 53.000 TL)
- ❖ Satın alınan binek otomobilin ÖTV ve KDV toplamının en fazla 140.000 liralık kısmı gider kabul edilecektir. (2021 -150.000 TL)
- ❖ **01.01.2020 den itibaren** binek otomobillere ilişkin diğer giderlerin (yakıt, bakım, sigorta, lastik, kredi faizleri, kur farkları, otopark, otoyol ücretleri gibi) en fazla %70'lik kısmı gider yazılabilecektir.

SABİT KIYMETLER

Binek oto giderlerinde kısıtlama;

- ❑ Binek otomobilleri kiralama veya benzer şekilde işleten firmalar;
 - ❖ Bu amaçla kullandıkları binek otoların alışında ödedikleri KDV'ni indirebilirler.
 - ❖ Binek olarak kullandıkları otomobillerin alışında ödedikleri KDV'ni indiremezler.
- ❑ Diğer firmalar kullandıkları binek otomobillerin alışında ödedikleri KDV'ni indiremezler.
- ❑ İndirim konusu yapılamayan binek oto KDV'si gider olarak dikkate alınabilir veya binek otonun maliyetine atılarak amortismanına tabi tutulabilir.

BORÇLAR

- Dövizli banka kredileri değerlendirildi mi?
(TCMB **döviz alış** kuru)
- Banka kredi faizleri ile ilgili **kıst faiz** tahakkuku yapıldı mı?
- Cari hesap mutabakatları yapıldı mı?
- Verilen çek/senetler için sayım, listeleme, sınıflandırma yapıldı mı?
(Borç çeki, teminata verilen çek gibi)

BANKA KREDİLERİ KİST FAİZ UYGULAMASI

- Banka Kredisine İlişkin Borçların 31.12.2020 Gününe Kadar Hesaplanacak Faizleri 2020 Yılı Gideri Olarak Yazılır.
- **ÖRNEĞİN;** Pareto YMM Limited Şirketi'nin, 01.08.2020 Tarihinde Almış Olduğu Banka Kredisi Dolayısıyla Vade Tarihi Olan 31.07.2021 Tarihinde Defaten 120.000 TL Faiz Ödemesinde Bulunacağı Bir Durumda, Söz Konusu Faiz Giderinin Tamamı 2020 Yılı Kurum Kazancının Tespitinde Değil

BANKA KREDİLERİ KİST FAİZ UYGULAMASI

- Toplam Faiz Giderinin 01.08.2020–31.12.2020 Tarihleri Arasında Kalan 5 Aylık KİST Döneme İsabet Eden Kısmı Olan 50.000 TL 2020 Yılı Kurum Kazancının Hesabında,
- 01.01.2021–31.07.2021 Tarihleri Arasında Kalan 7 Aylık KİST Döneme İsabet Eden Kısmı Olan 70.000 TL 2021 Yılı Kurum Kazancının Hesabında Gider Olarak Dikkate Alınacaktır.

Gelecek aylara ve yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları

- ❑ Gelecek hesap dönemlerine ait fakat belgesi cari yılda düzenlenen gelir tutarları “***Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler***” hesabına,
- ❑ Gelecek dönemlere ait giderler dönemsellik ilkesine göre ilgili dönemde gider hesaplarına atıldı mı? (*Sigorta, abonelik, kira vs.*)
- ❑ Elektrik, su, doğal gaz, telefon giderleri, ciro primi vb. gider tahakkukları doğru yapıldı mı?

KIDEM TAZMİNATI ve KARŞILIĞI

- ❑ Cari yılda ayrılan kıdem tazminatı karşılığı, KKEG olarak dikkate alındı mı?
- ❑ Önceki yıllarda ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarından cari yıl içerisinde ödenen varsa, mali kârın tespitinde indirim olarak dikkate alındı mı?
- ❑ Tahakkuk eden kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmeyen kısımlarının gider yazılmayarak 180-280 hesaplara alınması

ROYALTY BEDELLERİ

- ❑ **ROYALTY BEDELLERİ için karşılık ayrıldı mı?**
- ❑ Royalty ödemeleri anlaşmaya uygun olarak tahakkuk ettirilerek gider yazılmalı ve belgeler buna uygun olarak düzenlenmelidir.
- ❑ Aynı zamanda sene sonunda tahakkuk yoluyla gider tahakkuku yapılan Royalty bedelleri için kurumlar vergisi ve KDV stopajı hesaplanmalıdır.

ÖZKAYNAKLAR

Teknik iflas söz konusu mu?

- ❑ **Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.**
- ❑ **Zararın, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisine eşit veya bu tutardan çok olması halinde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul;**
 - a) Sermaye azaltımı yapılmasına,
 - b) Sermayenin tamamlanmasına,
 - c) Sermayenin artırılmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer. *(TTK-Madde 376)*

GELİR VE GİDERLER

- ❑ Grup firmalarına, ortaklara, bayilere kesilmesi gereken faiz, komisyon, kira, mal, hizmet ve benzeri faturalar kesildi mi? (**emsal fiyata göre**)
- ❑ **Ödenmeyen SGK primi var mı, K.K.E.G olarak dikkate alındı mı?** (*Aralık ayına ait primler Ocak'ta ödenmesi kaydı ile gider kaydedilebilir.*)
- ❑ Döviz endeksli veya döviz cinsinden satışların **tahsilatı sırasında** ortaya çıkan kur farkları için **fatura düzenlendi mi, aslı KDV'ye tabi ise KDV hesaplandı mı?**
- ❑ **İhracatta götürü gider hesaplandı mı?** (*FOB bedelin binde 5'i*)

GELİR VE GİDERLER

- ❑ Seyahat giderlerinde gerçek gider usulü mü harcırah usulü mü kullanılıyor?
- ❑ **İSTİHDAM DESTEKLERİ;**
 - ❖ Gelirler ve giderler dönemsellik ilkesine göre kayıt edilmelidir.
 - ❖ Ar-ge merkezlerinde ve ar-ge harcamalarında netleştirilme yapılması, diğer destekler için **602/649** hesap kullanılması gerekir.
- ❑ Mal alımı ile ilgili olarak alınan **ciro primi** niteliğindeki primler stok maliyeti ile ilişkilendirilmeksizin gelir kaydedildi mi?

GELİR VE GİDERLER

Kanunen kabul edilmeyen giderler (KKEG)

- Kanunen kabul edilmeyen giderlerin KDV'leri de KKEG olarak dikkate alınıyor mu?
- Her türlü vergi, SSK, trafik ve benzeri ceza ve gecikme zamları KKEG olarak dikkate alındı mı?
- Önceki döneme ait giderler KKEG olarak dikkate alındı mı?

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

İştirak kazancı var mı, istisna olarak beyan edildi mi?

Yurt dışı iştirak kazancı var mı, istisna koşullarını taşıyor mu?

İstisna koşulları;

- ❖ % 10 pay sahipliği
- ❖ En az 1 yıl elde tutma
- ❖ Bulunduğu ülkede en az % 15 vergi ödenmesi
- ❖ Kurumlar vergisi beyanına kadar Türkiye'ye transferi

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

Yurt dışında bulunan işyeri ve daimî temsilciler aracılığı ile elde edilen kurum kazancı var mı?

- En az % 15 vergi yükü taşıma ve Kurumlar vergisi beyanına kadar Türkiye'ye transfer şartları sağlandı mı?

Yurtdışında inşaat, onarma ve montaj işleri ve teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar var mı?

- Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirildi mi?

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

- Gayrimenkul, iştirak hissesi satışı veya Sat-Geri Kirala kapsamındaki istisna

Kazanç türü	G.menkul satış kazancı	İştirak hissesi satışı	Sat-Geri kirala kazancı
İstisna oranı	% 50	% 75	% 100
Fonda tutma süresi	5 yıl	5 yıl	Süre yok
Fonun akıbeti	Sermayeye eklenebilir	Sermayeye eklenebilir	Kiralanan varlığın amortismanına mahsup

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

Serbest bölge şubelerinden elde edilen kâr var mı?

- Kurumlar vergisi beyanına kadar döviz olarak Türkiye'ye transfer edildi mi?

Geçmiş yıl zararları var mı?

- Geçmiş yıl mali zararları, cari yıl kurumlar vergisi matrahından indirildi mi?
- Örneğin;** 2020 yılında en eski zarar olarak, 2015 yılı zararı indirilebilir. (Matrah artırımından yararlanılmışsa zararın %50'si)

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

Ar-ge indirimi var mı?

Bağış ve yardım indirimi;

- ❑ Kanunda sayılan kurum ve kuruluşlara mı yapıyor?
(Kamu, belediye, köy, vakıf, dernek)
 - ❖ Genel indirim oranı kurum kazancının % 5'idir.
 - ❖ Kamuya bağışlanan okul, yurt, yuva, sağlık tesisi, huzurevi, ibadethane için % 100,
 - ❖ Kamu vb kuruluşların Kültür Bakanlığınca desteklenmesine karar verilen kültür-sanat vb harcamaları için % 100.
- ❑ Mali zarar varsa bağışların tamamı KKEG'dir.

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

Nakit sermaye artışında faiz indirimi

- ❑ Nakdi sermaye artışı veya nakit olarak karşılanan kuruluş sermayesi üzerinden, "***Ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı***" üzerinden hesaplanan tutarın %50'sidir.
- ❑ % 50'lik oran borsaya kayıtlı sermaye şirketlerinde kademeli olarak artırımlı uygulanır.
- ❑ TCMB tarafından, 2020 için, «*Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı*» **% 19,62** olarak açıklanmıştır.

İSTİSNA VE İNDİRİMLER

İndirimli Kurumlar Vergisi var mı?

- Ar-Ge indirimi
- Nakdi sermaye artışında faiz indirimi ve
- İndirimli kurumlar vergisi devreden katkı payları ve kullanımlar;
- Uyumlu Mükellef indirimi (takip eden yıl beyanına kadar kullanılmalı)

İzleyen yıllarda endekslenmek (Devreden arge indirimi ile kapanan teşvik belgelerinde katkı payları) ***ve indirmek üzere NAZIM***

Hesaplarda izleniyor mu?

Kontrol edilen yabancı kurum kazancı var mı?

- Varsa Kurumlar Vergisi matrahına dahil edildi mi?

NAZIM HESAPLAR

-
- Ar-Ge indirimi
- Nakdi sermaye artışında faiz indirimi
- İndirimli kurumlar vergisi devreden katkı payları ve kullanımlar;
- Uyumlu Mükellef indirimi
- Alınan verilen Teminatlar, ipotekler, senetler, teminatlar, Taahhütler kayıt altına alınması (Konusu, kime verildiği, kimden alındığı, süresi ,tutarı(döviz-TL) vb.

SINIFLANDIRMA

- ❑ 2021 yılı vadeli kredi ana para ve faiz ödemelerinin 300 hesaba alınması, 2022 yılı sonrası vadeli kredi anapara ve faiz ödemelerinin 400 hesaba alınması,
- ❑ 280-281 hesaplardaki 2021'e ait olan kayıtların 180-181 hesaplara alınması
- ❑ 480-481 hesaplardaki 2021'e ait olan kayıtların 380-381 hesaplara alınması

SINIFLANDIRMA

•

- **Diğer dönen varlıklar** grubunda (19- grubu) hesaplarda devir kdv,iade alınacak kdv , peşin ödenen vergi ve fon tutarlarının beyannamelere ve mahsup taleplerine ve kısa uzun vade ayırımına uygunluğunun kontrol edilmesi sağlanmalıdır
- **Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler,ve borç gider karşılıkları** grubunda (36 -46 ve 37-47 grubu) ödenecek vergi ve sosyal güvenlik kesintileri vb tutarların beyanname ve bildirim mahsup taleplerine kısa ve uzun vade ayırımına uygunluğunun kontrol edilmesi sağlanmalıdır.

Vergi cennetlerine yapılan ödemeler

- ❑ Bu ülkeler, Türk vergileme kapasitesi ve bilgi değişimi konuları gözetilerek Cumhurbaşkanınca ilân edilir. (Henüz ilân edilmiş bir ülke yoktur.)
- ❑ Ödemenin verginin konusuna girip girmediğine veya alıcının mükellef olup olmadığına bakılmaz. (Yurt dışı borçlanmalara ait ödemeler hariç.)
- ❑ Nakden veya hesaben ödenen veya tahakkuk ettirilen tutarlar üzerinden %30 stopaj kesintisi yapılır.

Dar mükellef kurumlara yapılan ödemeler var mı? (Hizmet, royalty gibi)

- Varsa kurum stopaj ve stopaj dahil matrah üzerinden 2 nolu %18 KDV kesintisi yapıldı mı?
- Çifte vergileme anlaşması varsa anlaşmadaki kurum stopaj oranları dikkate alındı mı?
- Dar mükelleflere ait mukimlik belgeleri ile bu harcamalar ile ilgili sözleşmeler alınarak vergi dairesine ibraz edildi mi?

ALINAN VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

- Avansların ilgililerle mutabakatı,
- Tedarikçi ,müşteri ünvanı, gelecek alış faturası tutarı,düzenlenecek satış faturası , sözleşme tarihi, işin bitiş tarihi, ve sözleşme ve benzer evraklar ,muavin dökümü analizleri
- Avans hesapları ile cari hesaplarda (120-320-159-259) alınan ve düzenlenen faturaların denkleştirilmesinin yapılıp yapılmadığının kontrolü ,
- Alınmayan ve düzenlenmeyen fatura olursa son geçici vergide matraha gelir ve gider olarak ilave edilmesi,

Diğer Önemli Konular

1-Mizandaki Ters Bakiyelerin Analizi nedenleri ve gerekli Düzeltmelerin yapılması,

2-Mizandaki **Diğer Olarak** Adlandırılan Hesapların İçerik Vergisel Yönden Analizi,

3-Ödenmeyen SSK primlerinin listesi, mali karın tespitinde KKE GİDER' e ilave kalem olarak dikkate alınması,(**muavin dökümü**)

Diğer Önemli Konular

4-Yapılmakta olan yatırımların listesi,

Aktifleştirilmesi gerekenler olup olmadığının analizi, aktifleştirilenlerin Amortisman tablosu alınmasının sağlanması,

5-Özel maliyetler kira süresi kontrolü yapılarak kira süresi 5 yıldan fazla ise kira süresi sonunda 5 yıldan kısa ise 5 yılın sonunda işyeri sahibine emsal bedelle fatura edilmelidir.

Diğer Önemli Konular

6-Kanuni yedek akçeler: Bazı firmalarımızda genel kurullar yapıldığı ve kar dağıtılmadığı durumlarda 1.Yasal Yedeklerin ayrılmadığı görülmüştür. Yıl sonu kapanış kayıtlarında eski yıllara ait ayrılmayan yedek akçelerin ayrılması sağlanmalıdır.

7- Ar-ge ve Tasarım İndirimi Değerleme: Kurumlar vergisi Ar-ge &Tasarım indirimlerinin nazım hesaplarda takibi ,önceki yıldan devreden Ar-ge &Tasarım indirimin takip eden yılda yeniden değerlendirme oranı ile artırılması sağlanmalıdır.(**2020 yılına ilişkin yeniden değerlendirme oranı % 9,11**)

Diğer Önemli Konular

8-İndirimli oran kurumlar vergisi katkı tutarı değerleme : İndirimli oran kurumlar vergisinden yararlanan firmaların yararlanılacak katkı payının nazım hesaplarda takibi, **teşvik belgesi kapandıktan sonra** bakiye kalan katkı payının **takip eden yıldan itibaren** yeniden değerleme oranı ile artırılması sağlanmalıdır. .

(2020 yılına ilişkin yeniden değerleme oranı %9,11)

9-Nakdi sermaye artırım Faiz indirimi: Nakdi sermaye artırımında kurumlar vergisi faiz indirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından geçici vergi dönemlerinden sadece dördüncü geçici vergilendirme dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanılması mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle nakit sermaye artırımını yapan firmaların nakit sermaye artırımını ile ilgili belge bilgileri vergi dairesine indirim öncesi bildirilmesi sağlanmalıdır.

(2020:%19,62

/2019:%12,02

/2018:%27,04)

Diğer Önemli Konular

10-Vergiye Uyumlu Mükellef İndirimi :

Vergiye uyumlu mükellef indiriminden yararlanan firmaların yararlanılacak indirim tutarlarını nazım hesaplarda takibi sağlanmalıdır

11-Alınan verilen teminat, garanti kefalet ve ipotekler:

Alınan ve verilen teminat mektupları, kıymetli evrak ,garanti ,kefalet , ipoteklerin ve diğer benzer sayısal işlemlerin nazım hesaplarda takip edilmesi sağlanmalıdır.

12Kurumlar beyanında kar dağıtımı tablosu beyanı :

Kurumlar vergisi beyannamelerinde kar dağıtımı bölümünü doldurmak zorunda olan firmaların , zarar olsa dahi doldurulması gerekiyor. Sıfır yazılarak doldurulması yazılmaması durumunda bildirim eksikliği nedeniyle özel usulsüzlük cezası kesilmektedir

Diğer Önemli Konular

13.Adat Faizleri:

Grup şirketleri birbirlerine, ortaklarına veya ortaklar birbirlerine borç verdiğinde kanunlarımıza göre emsal oranda faiz almak zorunda olduğu malumdur. Emsal faiz tespit edilirken öncelikle iç emsal kullanılmalıdır. Yani şirket banka kredisi kullanmışsa aynı oranı borç ilişkisinde de kullanabilir. Kayıtlarda banka kredisi yoksa, Maliye Bakanlığı, TCMB' ca ilan edilen yukarıda yazılı iskonto faizine ait oranın kullanılması gerektiği görüşündedir.

(21.12.2019 -13.06.2020 için % 13,75 / 13.06.2020-19.12.2020 için % 10 /19.12.2020 den sonra %16,75)

Ayrıca borç veren şirketin ise hesaplanan faiz tutarı üzerinden her ay sonu %18 oranında KDV hesaplayarak fatura tanzim etmesi gerektiğini hatırlatırız.

Diğer Önemli Konular

14-Gayrimenkul ve iştirak kazançları istisnasının takip eden dönem başı Fona alınması:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun İstisnalar başlıklı 5/1-e maddesi ile Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75'lik kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50'lik kısmı kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur. İstisnanın satışın yapıldığı dönemde uygulanacağı ve satış kazancının istisnadan yararlanan kısmının satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Ancak, satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar tahsil edilmesi şartlar arasında sayılmıştır.

- İstisna edilen kazancın beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi ya da dar mükellef kurumlarca ana merkeze aktarılması halinde (bu kanun kapsamında devir ve bölünmeler dışında) cezalı işlem yapılması gerekecektir.
- 2020 yılında iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışını yapan ve istisnadan faydalanacak olan firmaların, satıştan doğan kazançların %75'lik kısmı ile taşınmazların satışından doğan kazançların %50'lik kısmını **2021 açılış fişinden sonra fon hesabına almaları gerektiğini hatırlatmak isteriz.**

Diğer Önemli Konular

15-Vergi incelemelerinde son dönem konuları :

2020 yılında yapılan vergi incelemelerde aşağıdaki hususlar sorgulanmakta olumsuzluk tespit edilen konularda cezalı tarhiyatlar yapılmaktadır. Cezalı tarhiyatlarla karşılaşmamak için aşağıda belirtilen konular ile ilgili gerekli önlemlerin alınmasını rica ederim.

15.1-Kur farklarının KDV karşısındaki durumu:

- Kur farklarının KDV karşısındaki durumu ile ilgili 2016-2 nolu sirkülerimizde de belirtildiği üzere kur farkları ile ilgili yurt içi dövizli veya dövize endeksli teslim ve hizmetlerde, **tahsilat aşamasında kur farkı faturası düzenleneceği** , kur farkı tutarı faturasında satış sırasındaki KDV oranı üzerinden iç iskonto ile kdv hesaplanacağı belirtilmiştir. **Dönem sonu (geçici ve yıl sonu değerlemelerinde) kur farkı değerlemelerinde ise** kur farkı hesaplaması hesaben yapılacak durumuna göre kambiyo kar ve zararı olarak muhasebeleştirilecek ve **fatura düzenlenmeyecek kdv hesaplanmayacaktır.**

Diğer Önemli Konular

- Yıl sonunda Dövizli alacak ve borçlu hesapların Tamamı sözleşmelere bakılarak Kur değerlemelerinin yapılması ve cari hesap muhatapları ile mutabakat yapılması sağlanmalıdır. **Tahsilat yapıldığında tahsilat yapılan tutara isabet eden dönem sonlarında yapılan değerlendirme kur farkları tutarları ters kayıt yapılmalı (durumuna göre 646 ve 656) toplam kur farkı = (geçici vergi dönemlerimde yapılan+ veya – Cari dönem kur farkı) üzerinde iç iskonto yapılarak KDV’li fatura düzenlenmesi sağlanmalıdır.**
- Ancak uygulamalarda işin etkin takibi için ay sonlarında veya geçici vergi dönemi sonlarında tahsilat olmadan bakiye üzerinden kur farkı hesaplanarak kdv li faturalar alınıp verilmektedir.
- **Yapılan vergi incelemelerinde kur farkı ile ilgili alınan bu faturalar üzerindeki kdv nin indirim konusu yapılmayacağı ,indirim konusu yapılan KDV ler için cezalı tarhiyatlar yapılmaktadır.**
- Yukarıdaki sirkülerimizde de belirtildiği gibi cezalı işlemlerle karşılaşmamak üzere uygulamaya yön vermeniz, dövizli ve dövize endeksli teslim ve hizmetleriniz ile alım ve satışlarla ilgili tahsilat ve ödeme aşamasında kur farkı faturası alınıp , verilmesini ve yukarıda ve ilgili sirkülerimizde belirtildiği gibi uygulama yapılmasını öneriyoruz.,

Diğer Önemli Konular

- **15.2 Grup şirketleri ve ilişkili kurum ve kişiler arasındaki mal ve hizmet alımlarında transfer fiyatlaması ve örtülü sermaye ve kazançlar:**
- Transfer fiyatlaması açısından ilişkili kişilerle yapılan mal , hizmet, kiralama vs işlemlerinin ilişkili olmayan kişilere uygulanan fiyatlarla karşılaştırılması düşük veya fazla fiyat var ise bunun nedeni açıklanmalı (vade ciro,satış sonrası hizmetler vs) emsal fiyat analiz edilmeli fark tespit edilirse gerekli düzeltmeler sağlanmalıdır.
- Örtülü sermaye açısından ilişkili kişilere olan borç ve alacakların analizi sağlanmalı dönem başı öz sermayesinin üç katını aşan borçlanmalarda aşan kısma ait faiz giderleri ve KDV' lerinin KKEG olarak dikkate alınması sağlanmalıdır.
- Örtülü kazançlar üzerinden kazancı sağlayanların durumuna göre temettü stopajı hesaplanmalıdır.

Diğer Önemli Konular

16-DEFTER TASDİKLERİ 2020 Hesap döneminde VUK ve TTK uyarınca kullanılacak yasal defterlerin açılış tasdiki yapılması,

- 2020 YILI **AÇILIŞ e-BERATLARI** VE 2020 YILI tüm aylara ait E-BERATLARI ALINDI MI? BİRER ÖRNEKLERİNİN DENETÇİLERİMİZE VERİLMESİ SAĞLANMASI.

17- 30 soru ve 101 soru geçici vergi denetim formunun ve eklerinin hazırlanması. (Ek-1-Ek-2-Ek-3)

18- Arge ve Tasarım merkezi olan firmaların yıl sonu kapanış öncesi (Ek-4) deki formları hazırlamaları ve 750 ve 263 hesapları proje bazında kayıt altına alınması,

19-Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki tüm alımlarla ilgili (cari dönem ve önceki yıl alımları) ek-5 deki bilgilerin hazırlanması

PARETO YMM
&

Mehmet Zeki Şahin

Teşekkürler...

